

Dosarul nr. 2rc-9/2023
2-17209488-01-2rc-25012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Lastavețchi)
Instanța de recurs : Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Impex Agroprim” împotriva Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesoriu ÎCS „Stock-Trading” SRL, în proces de insolvabilitate, notarii Olga Șian și Fedora Palic, cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă,

împotriva încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea contestată privind suspendarea procesului civil până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză,

c o n s t a t ă :

La 13 octombrie 2017, SRL „Impex Agroprim” a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldindconbank” SA, solicitând declararea nulității pct. 4.1, pct. 4.2 și pct. 4.4 din contractul de ipotecă din 04 iulie 2016, încheiat între SRL „Impex Agroprim” și BC „Moldindconbank” SA și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎCS „Stock-Trading” SRL, în proces de insolvabilitate.

Prin încheierea protocolară din 08 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu notarul Șian Olga și notarul Palic Fedora.

La 08 mai 2019, SRL „Impex Agroprim” a depus cerere de modificare a pretențiilor din acțiune, în sensul majorării, prin care a solicitat declararea nulă a întregului contract de ipotecă din 04 iulie 2016, încheiat între SRL „Impex Agroprim” și BC „Moldindconbank” SA, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă integral acțiunea depusă de SRL „Impex Agroprim”.

La 22 februarie 2022, avocatul Adrian Manolache, în numele și interesele SRL „Impex Agroprim” și la 01 martie 2022 lichidatorul SRL „Impex Agroprim”, Cucu Dumitru, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 07 decembrie 2022, avocatul Adrian Manolache în interesele SRL „Impex Agroprim” a înaintat demers cu privire la dispunerea efectuării expertizei grafoscopice.

Prin încheierea din 14 decembrie 2022 Curții de Apel Chișinău s-a dispus efectuarea expertizei judiciare grafoscopice, procesul fiind suspendat până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

La 19 decembrie 2022, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere privind reluarea procesului civil (f.d.21-22, vol. II), pe motivul că procesul civil a fost suspendat fără a acorda băncii dreptul de a face cunoștință cu încheierea instanței de judecată privind efectuarea expertizei, să propună consemnarea în încheierea judecătorească a unor întrebări asupra cărora expertul urmează să se pronunțe.

Prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă BC „Moldindconbank” SA privind reluarea procesului civil.

La 28 decembrie 2022, BC „Moldindconbak” SA, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii în partea suspendării procesului până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză de către Centrul Național de Expertize Judiciare și restituirea dosarului instanței de apel spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, iar cu partea motivată a încheierii nu a făcut cunoștință, fiind pronunțat doar dispozitivul încheierii.

Recurentul a invocat că deliberarea asupra demersului de dispunerea efectuării expertizei s-a amânat pentru data de 14 decembrie 2022, când instanța a pronunțat dispozitivul încheierii prin care concomitent a admis demersul și a suspendat procesul civil fără a acorda reprezentantului băncii posibilitatea de a se expune asupra întrebărilor ce urmează a fi formulate expertului spre soluționare și fără a acorda posibilitatea de a formula cereri/demersuri, precum și prezentării unor înscrisuri suplimentare, care au tangență cu circumstanțele cazului și expertiza solicitată de apelant.

Recurentul a menționat că prin încheierea din 14 decembrie 2022, instanța de apel a dispus efectuarea expertizei grafoscopice a semnăturii din numele cet. Vasile Maloghin de pe decizia asociatului unic al SC „Impex Agroprim” SRL din 06 iunie 2016, decizie care nu are nici o legătură cu obiectul litigiului examinat or, prin decizia asociatului unic din 06 iunie 2016 s-a decis de a ipoteca bunurile imobile situate în mun. Xxxx, pe când obiectul acțiunii civile este declararea nulității contractului de ipotecă prin care au fost ipotecate bunurile imobile situate în mun. Xxxx. În așa mod prin

dispunerea expertizei grafoscopice asupra semnăturii de pe decizia asociatului unic din 06 iunie 2016 instanța a depășit limitele apelului.

Recurentul susține că instanța de apel admițând demersul de defăimare a probei ca fiind falsă și dispunând efectuarea expertizei grafoscopice, a oferit apelantului dreptul să prezinte probe noi. BC „Moldindconbank” SA însă a fost limitat în dreptul de a prezenta probe noi, ceea ce contravine prevederilor alin. (1) art. 372 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 14 decembrie 2022, iar BC „Moldindconbank” SA, a declarat recurs la 28 decembrie 2022, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție în partea contestată prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de BC „Moldindconbank” SA ca fiind neîntemeiat și pasibil de respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis demersul SRL „Impex Agroprim” SRL și s-a dispus efectuarea expertizei judiciare grafoscopice de către Centrul Național de Expertize Judiciare. Prin aceeași încheiere procesul a fost suspendat până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

În conformitate cu art. 261 lit. d) din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care a dispus efectuarea unei expertize.

În conformitate cu art. 263 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în toate cazurile de suspendare a procesului, instanța pronunță o încheiere, care poate fi atacată separat cu recurs.

Din solicitările recurentului, Colegiul distinge că într-adevăr, prin recursul declarat se solicită casarea încheierii în partea suspendării procesului până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

Deși, recurentul contestă încheierea în partea suspendării procesului, argumentele aduse în susținerea recursului vizează dezacordul cu numirea expertizei, însă în condițiile legii încheierea privind numirea expertizei nu se contestă separat cu recurs.

În acest sens, Colegiul citează că fiind pertinente prevederile art. 148 alin. (2) din Codul de procedură civilă, conform cărora asupra efectuării expertizei instanța se pronunță printr-o încheiere, care nu poate fi atacată cu recurs.

Subsecvent Colegiul relevă că, textul recursului denotă că alegațiile recurentului se referă la prevederile art. 372 alin.(1) din Codul de procedură civilă privind prezentarea unor probe noi în instanța de apel.

La fel, a invocat și încălcarea prevederilor art. 373 alin.(1) din Codul de procedură civilă, limitele judecării apelului, insistând că în condițiile în care prima instanță nu s-a expus asupra numirii unei expertize, instanța de apel nu ar urma să se expună asupra acestor circumstanțe.

Întrucât argumentele expuse în cererea de recurs nu exprimă decât dezacordul cu modalitatea și numirea expertizei prin încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul accentuează că acestea nu pot fi raportate aspectului examinării temeiniciei/netemeiniciei suspendării procesului civil, în partea în care încheierea și se supune recursului.

Chiar dacă suspendarea procesului s-a dispus ca urmare a numirii expertizei, recurentul nu a invocat anumite argumente care să indice la ilegalitatea sau netemeinicia încheierii instanței de apel în partea suspendării procesului.

De altfel, instanța investită cu judecarea recursului poate exercita un control judecătoresc eficient numai în măsura în care motivele de ilegalitate sunt indicate și dezvoltate într-o formă concretă și se referă la situația privind suspendarea procesului.

Colegiul reiterează că criticile recurentului nu exprimă decât dezacordul cu numirea expertizei și procedura de numire a acesteia, dar nicidecum nu conține contraargumente privind suspendarea procesului. Or, în contextul normelor de drept menționate, încheierea poate fi contestată doar în partea suspendării procesului, pe când în partea numirii expertizei, nu se supune recursului.

În ceea ce privește argumentul recurentului referitor la faptul că efectuarea expertizei a fost dispusă fără acordarea băncii posibilității de a formula întrebări ce urmează a fi puse spre soluționare expertului, Colegiul notează că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 07 decembrie 2022, se constată că reprezentantul BC „Moldindconbank” SA a fost prezent în ședința de judecată la care s-a examinat demersul reprezentantului SC „Impex Agroprim” SRL privind dispunerea efectuării expertizei și s-a expus asupra acestei cereri, având totodată posibilitatea să formuleze și întrebări.

Mai mult, art. 27 din Codul de procedură civilă, statuează că disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată privind suspendarea procesului civil până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză.

În conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea contestată privind suspendarea procesului civil până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Impex Agroprim” împotriva Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii ÎCS „Stock-Trading” SRL, în proces de insolvență, notarii Olga Șian și Fedora Palic, cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh